

Скијавонеска или **спада скијавонеска** (итал. *spada schiavonesca*, словенски мач) је мач, обично врсте једнопоручних мачева, који се први пут јављају у југоисточној Европи касног XIV вијека. Једнопоручни мачеви настају у каснијем средњем вијеку као нова форма дугачких мачева, адаптирани из борба са тешким челичним оклопима у којима су се ријетко користили штитови, при чему су били потребни модификовани мачеви и нове, развијеније мачевалачке технике.

Једнопоручни мачеви (дужина сјечива 75-110 cm, обично око 105 cm) били су дужи од једноручних (40-80 cm, понекад и метар), али краћи и лакши од тешких дворучних мачева (120-150 cm, неки и по два метра, мада су ово били више мачеви за показивање него за борбу), и могли су се водити једном и обема рукама. Извори пак говоре да су се технике изводиле обично обема рукама, због чега се често класификују као дворучни мачеви, а са обе руке биле су изводљиве боље технике у односу на раније једноручне или тешке дворучне мачеве.

Особина мача скијавонеске била је у накрсници у облику латиничког слова S. Улога такве накрснице могла је да се састоји у томе да се сјечиво противничког оружја на тренутак отклони у страну или углави у повијеном краку накрснице и тиме омогући довољно времена да се узда контратехника или ударац. Такав маневар било је могуће извести прије свега против сјечива сабље, посебно турског типа сабље зване *килиш*. Техника је наводно адаптирана из борби са Османлијама и њиховим сабљама.

Најстарији данас познати облици мачева са S накрсницом ковани су у Србији у раздобљу између маричког (1371) и косовског (1389) боја, шта је довело до тезе да је скијавонеска настала у Србији крајем XIV вијека, при чему поједини археолози говоре и о *српском мачу*. Ова теорија међутим није утврђена, јер се мачеви са S накрсницом јављају исто у Византији и Угарској, као и касније у другим суједним земљама, тако да се поријекло скијавонеске не може тачно одредити. У XV вијеку албански, грчки као и словенски најамници из Далмације доносе мачеве са S накрсницом у Венецију, гдје су, између осталог, чинили гарду млетачких дуждова. У Венецији мач добија свој данашњи назив као словенски мач односно спада скијавонеска.

Спољашње везе

1. Веб портал Мондо (MTS Mondo): [Забавник: Српски мач против турске сабље](#), објављено 18. јула 2008.

2. Patrick Kelly, [Schiavonesca Sword](#); интернет сајт myArmoury.com
3. Del Tin Armi Antiche / [Spada Schiavonesca](#), Venezia fine secolo XV / Schavonesca sword, Venice late 15th Century